

[Kaj Poulsen]

at vi synes, det er forkert. Vi kunne naturligvis have gjort det bedre end regeringen på en hel del af områderne. Det ville i hvert fald aldrig være blevet tilladt af den opposition, der sad i 1982, at skattetrykket var steget så meget, at for hver gang Socialdemokratiet opkrævede en krone i statsskat i 1983, opkræver den nye regering halvanden krone, altså en voldsom stigning i skattetrykket. Alligevel har det ikke hjulpet noget på området.

Men forudsigelserne er frygtelige, og vi håber altså ikke på, at det går så galt, som det forudses.

(Kort bemærkning).

Carsten Andersen (SF):

Jeg vil gerne give ministeren lejlighed til at svare på mit spørgsmål om AF-systemets nye kundevenlige ansigt, om det ikke også kan komme til at omhandle efg-elevernes praktikpladser, om AF-systemet ikke kan være offensivt med hensyn til at konnekse efg-eleverne med praktikpladserne. Det synes jeg ville klæde det kundevenlige billede af AF-systemet.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Det svarede jeg faktisk på, inden jeg bad hr. Carsten Andersen lytte til mit svar vedrørende arbejdsmarkedsuddannelserne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 14.00.

Mødet udsat kl. 13.03

Mødet genoptaget kl. 14.00

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 37:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af reglerne om bortfald af supplerende arbejdsløshedsdagpenge.

Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.

(Fremsat 6/11 86).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Forslagsstillerne siger, at en del af baggrunden for at behandle det omhandlede spørgsmål i Folketinget er, at det ikke indgik i debatten under lovforslagets behandling i foråret 1985 om overenskomstforlængelse. I forbindelse med en tidligere debat vil jeg godt komme med den konkrete oplysning for at sikre, at vi diskuterer på det samme grundlag, at spørgsmålet om 10-timers reglen faktisk blev rejst under behandlingen af lovforslaget i form af spørgsmål 29 fra arbejdsmarkedsudvalget.

Da forslagsstillerne tilsyneladende ikke har været opmærksom på det – det skal jeg undskylde, fordi der var mange spørgsmål og det var en ophedet situation – vil jeg godt citere sidste del af den daværende arbejdsministers svar af 29. marts 1985, hvor det blev sagt:

»Det er direktøren« – det er direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen – »der efter forhandling med Landsarbejdsnævnet skal tilpasse 10-timers reglen til den ugentlige arbejdstid på 39 timer.«

Så det blev altså rent faktisk forudset, og det er også det, man har gjort. Jeg har i øvrigt selv i mit svar af 15. oktober 1986 på spørgsmål nr. S 34 fra fru Elisabeth Bruun Olesen oplyst, at Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen vil foretage de fornødne ændringer i reglerne efter forhandling med Landsarbejdsnævnet. Netop den dag, beslutningsforslaget blev fremsat, drøftede Landsarbejdsnævnet problemet, men uden at opnå enighed om en indstilling til direktøren.

Jeg har derefter anmodet direktøren om at ændre de gældende regler, således at mindstegrænsen nedsættes til 9 timer i takt med, at den generelle arbejdstid nedsættes til 39 timer inden for de forskellige overenskomstområder. Dette meddelte direktoratet samtlige arbejdsløsheds-kasser ved en rundskrivelse af 19. november 1986. Jeg har samtidig tilkendegivet, at der ikke kan forventes yderligere nedsættelse af mindstegrænsen ved eventuelt kommende arbejdstidsnedsættelser.

[Arbejdsministeren]

Jeg vil godt understrege, at når jeg ikke kan gå med til, at mindstegrænsen sættes helt ned til 8 timer, så skyldes det, at grænsen i oktober 1982 faktisk blev lagt på de 10 timer for at undgå utilsigtet anvendelse af reglerne om supplerende dagpenge, f.eks. ved virksomhedslukning og hjemsendelse af enkelte lønmodtagere for en enkelt dag. Når vi nu ser, hvordan arbejdstidsforkortelsen bliver placeret rundt omkring i virksomhederne, ser vi, at der er utrolig mange virksomheder, der stadig væk har arbejdsdage på 8 timer og derfor ville kunne lukke.

Helt utilsigtet skal statskassen plus medlemsbidrag plus arbejdsgiverbidrag altså finansiere, at nogle arbejdsgivere får lukningen finansieret ved dagpengesystemet. Det synes vi ikke er hensigtsmæssigt, og derfor synes vi faktisk, det er et rigtig dårligt forslag, som vi foreslår at vi giver et meget kort nej her i Folketinget.

Kaj Poulsen (S):

Vi synes, det er rigtigt, at man ændrer 10-timers reglen, og vi er tilfredse med, at ministeren i første omgang har nedsat det til 9 timer. Men vi vil godt sige, at der kommer jo flere arbejdstidsnedsættelser, det ved vi, og vi kan ikke hver eneste gang, vi får en arbejdstidsnedsættelse, ændre lovgivningen. Derfor må vi have fundet lovgivningen på det område.

I den overenskomstsituation, vi løber ind i nu, kommer der formentlig også en arbejdstidsnedsættelse, og derfor må vi simpelt hen have forhandlet på plads, hvad vi gør på det område. Der har været flere forskellige forslag fremme, men da det også berører andre områder, hvornår man er deltidsforsikret, hvornår man er fuldtidsforsikret osv., tror jeg, det vil være nyttigt, at vi får diskuteret de her ting igennem stille og roligt, for nu er der i hvert fald et stykke tid til, at den kommende arbejdstidsnedsættelse skal træde i kraft, den efter 1. januar.

Vi er tilfredse med, at ministeren har nedsat det til 9 timer, og vi finder ikke, at der er behov for, at vi kører videre med forslaget her, men at vi får diskuteret problemerne i fremtiden, således at det er mere operativt, således at vi ikke skal rende i Folketinget, hver gang der sker noget på dette område.

Connie Hedegaard (KF):

Vi har fra konservativ side ærlig talt svært ved at se begrundelsen for, at en generel arbejdstidsnedsættelse fra 40 til 39 timer skulle bevirke, at mindstegrænsen for udbetaling af supplerende dagpenge skulle nedsættes fra de nuværende 10 til 8 timer. Desværre hjælper forslagsstillerne os ikke med en sådan begrundelse i bemærkningerne til forslaget.

Vi synes, at det logiske og det maksimale må være det, arbejdsministeren nu har foranstaltet, nemlig at mindstegrænsen sættes ned fra 10 til 9 timer.

Det er selvfølgelig ærligt nok, hvis forslagsstillerne med forslaget vil sikre flere adgang til supplerende dagpenge, men vi mener altså, det er rimeligt, at der er en vis undergrænse, der jo, som arbejdsministeren også fremhævede det, er fastsat af frygt for misbrug fra arbejdstagerside, men sandelig også af hensyn til misbrug fra arbejdsgiverside.

Det Konservative Folkeparti og i øvrigt også partiet Venstre, på hvis vegne jeg også taler, afviser forslaget.

Estrup (RV):

Jeg kan også kun starte med at udtrykke tilfredshed med den ændring, der kom igennem, en 9-timers regel i stedet for en 10-timers regel. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at det var efter i hvert fald en vis form for konsultation med Det Radikale Venstre, den ændring kom til verden. Det synes jeg er tilfredsstillende. Det redder jo dem, der har 30 timers arbejde, og det var oplagt, at der var ingen, der havde forestillet sig, at de skulle komme i klemme.

Jeg vil godt understrege, at efter min mening er det problematisk at gå længere ned. Da man i sin tid gik op til de 10 timer, var det naturligvis for at undgå, at man såvel på lønmodtagerside som på virksomhedsside havde interesse i at udnytte ordningen f.eks. i forbindelse med hjemsendelse, ferie og lign.

Jeg synes i hvert fald, at en eventuelt kommende arbejdstidsnedsættelse i høj grad må komme til verden samtidig med, at arbejdsmarkedets parter overvejer, hvordan dette skal forenes med reglerne om supplerende dagpenge. Det synes jeg må være helt naturligt efter det forløb, denne sag har haft.

Bollmann (CD):

[Bollmann]

Jeg skal blot sige, at efter de bemærkninger, ministeren har gjort, og de oplysninger, han er kommet med, betragter jeg forslaget som overflødig. Vi er tilfredse med, at det nu er fastsat til 9 timer, og derfor kan debatten her vel blive meget kort.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg skal heller ikke forlænge debatten ret meget. Jeg vil sige tak for det, ministeren sagde om initiativet, sådan at reglen om de 10 timer er blevet til 9. På den måde har vi den sikkerhed, vi har ønsket, og det synes vi er det afgørende i denne sag.

Albrechtsen (VS):

VS finder det fuldstændig forståeligt, at SF har ønsket, at dette skulle bringes i orden. Som det også fremgik af arbejdsministerens besvarelse, har også VS arbejdet for at få bragt det i orden. Jeg kan give forslagsstillerne og også hr. Kaj Poulsen tilsagn om, at vi meget gerne medvirker til de yderligere skridt, som bliver nødvendige ud over den foreløbige løsning i form af 9-timers reglen, som ministeren har truffet beslutning om.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal sige tak for behandlingen. Når den er blevet, som den er blevet, er det klart nok, at det skyldes, at formålet med forslaget, nemlig at der skulle gribes ind i denne sag, inden det gik ravruskende galt, er opfyldt, inden vi nu får behandlingen her i folketingsalen. Det skal ministeren ikke have utak for; tværtimod skal ministeren have tak for det.

Når jeg alligevel har valgt ikke at tage forslaget tilbage, hænger det sammen med det, bl.a. hr. Kaj Poulsen sagde, at vi formentlig får en arbejdstidsnedsættelse igen, og så står vi altså med et nyt problem, fordi problemet ikke er løst.

Jeg skal hilse og sige til dem, der argumenterer med, at hvis vi ændrer grænsen fra 10 til 8 timer, så kan der ske misbrug, at det kan der kun under forudsætning af - bl.a. hr. Estrup har argumenteret sådan - at arbejdstiden ikke bliver sat ned efter de regler, som man egentlig gerne ville, nemlig at nedsætte den daglige arbejdstid. Hvis det blev realiteten, så ville der ikke ske spor ved at sætte den ned til 8 timer. Så ville der overhovedet

ikke kunne blive tale om misbrug. I øvrigt tror jeg, det er stærkt begrænset, hvad der har været af misbrug her.

Socialdemokratiet siger, at det gerne vil have fundet lovgivningen på det her område, for vi har ikke fundet den. Hr. Kaj Poulsen mener altså heller ikke, vi har fundet den med vores forslag. Jeg forstår på det, hr. Kaj Poulsen siger, at det er nødvendigt, at vi kigger på det her, for ellers står vi i samme situation igen, og så skal vi altså lægge pres på arbejdsministeren, for ellers finder han jo på nogle andre ting, som er urimelige.

Det, at de Radikale skal pressés ind i sagen og skal konsultere ministeren, for at vi overhovedet kan få sat gang i sagerne, er jo historien bag det her. Det skal de Radikale såmænd ikke have utak for. Tværtimod. Det synes jeg var glimrende.

Jeg håber, vi kan drøfte det her videre, for jeg kan høre på arbejdsministeren, at han mener, at dette slet ikke er en sag, vi skal kigge mere på. Det må være noget, parterne skal se på. Jeg håber, at parterne vil se på det og så komme til os og sige, hvad vi skal gøre, for det bliver nødvendigt, om ikke lovgivningsmæssigt, så i hvert fald cirkulæremæssigt. På en eller anden måde skal det rettes til.

Arbejdsministeren siger, at fru Lilli Gyldenkilde tager ganske fejl, for dette problem blev rejst, da vi drøftede lovgivningen omkring indgrebet i foråret 1985. Hvis man nu har tid, så sætter man sig ned og nærlæser de bemærkninger. Så vil man forstå, at det, jeg henfører til, ikke er det, ministeren fik det henført til, nemlig at spørgsmålet ikke havde været rejst i forbindelse med lovgivningen i foråret 1985. Det ved jeg godt at det har været. Det, jeg siger, er - jeg tillader mig at citere fra bemærkningerne:

»Det har ikke været meningen, at deltidsansatte og andre skulle have forringet dagpengeudbetaling.«

Det er det, jeg henfører til, når jeg siger, at den problematik var i hvert fald ikke en, vi diskuterede i forbindelse med lovforslaget. Det har aldrig været meningen, at deltidsansatte skulle have forringet deres vilkår for supplerende understøttelse på grund af denne sag. I det hele taget har det ikke været meningen, at der skulle ske ændring af dagpengene, da vi behandlede det forslag.

[Lilli Gyldenkilde]

Det er det, jeg henfører til, ikke til, om der har været stillet et spørgsmål og der er kommet et svar, hr. minister, for det ved jeg sådan set godt. Selv om det ikke var mig, der var ordfører i sin tid på den sag, fulgte jeg da, om ikke nøje med, så i hvert fald nogenlunde med. Men det skal nu ikke skille os ad. Jeg kan forstå, at det er en sag, vi kommer til at diskutere videre, uanset at det nu er klaret med en halv løsning.

Jeg kan ikke lade være med at more mig lidt over fru Connie Hedegaard, som bestemt afviser det her næsten med samme ord som arbejdsministeren, når man tager i betragtning, at hvis ikke arbejdsministeren havde lavet en halv løsning, så havde vi virkelig stået med et problem her, det var nødvendigt at man tog stilling til.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jo, jeg henviser faktisk, fru Lilli Gyldenkilde, til hele sætningen i bemærkningerne, ikke bare til, om det var behandlet i forbindelse med lovforslaget. Det, der fremgik af svaret på spørgsmål 29, er, at direktøren efter forhandling med Landsarbejdsnævnet skal tilpasse 10-timers reglen til den ugentlige arbejdstid på 39 timer. At tilpasse 10-timers reglen betyder at tilpasse noget vedrørende dagpengesystemet. Uanset hvilken løsning man vælger, har det noget med dagpengesystemet at gøre.

Derfor burde – med al ære og respekt – forslagsstillerne, hvis de mener det så alvorligt, i givet fald have stillet et ændringsforslag, som man bebudede man ville have gjort, hvis man havde opdaget det dengang, så det tror jeg nu nok at man havde overset. Men det skal jeg ikke bebrejde nogen. Nu har man stillet ændringsforslaget her, og det er i øvrigt ikke særlig nødvendigt, fordi direktøren havde taget initiativ, inden ændringsforslaget var stillet.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det vil bare forplumre sagen yderligere, hvis jeg kaster mig ind i det her, og det vil jeg så lade være med. Det, det handler om, er altså, om nogen skal have forringet deres vilkår, fordi vi får en arbejdstidsnedsættelse. Jeg mener ikke, at der var grundige drøftelser af den problematik i arbejdsmarkedsud-

valget i forbindelse med indgrebet. Så meget mener jeg står fast. Jeg kan da også kaste mig ud i at finde alle bilagene frem, men det er der næsten ikke nogen grund til, for vi har jo fået en halv løsning på det problem.

Det, jeg bare vil konstatere, er: kommer der en ny arbejdstidsnedsættelse, hvilket vi alle håber der gør, står vi i nye problemer, og så skal arbejdsdirektøren gøre det, hvad enten han nu får besked af arbejdsministeren eller ej, eller arbejdsministeren også til den tid skal have luftet forskellige andre løsningsmodeller i den offentlige debat, før arbejdsdirektøren får lov til at gøre det, der rent faktisk ifølge lovgivningen er hans ret. Det vil jo vise sig.

Problemet får vi igen, når vi får en arbejdstidsnedsættelse mere, så vi vender tilbage til sagen, uanset hvor meget plummer vi laver omkring det her.

(Kort bemærkning).

Connie Hedegaard (KF):

Den skal være meget kort, for jeg synes selvfølgelig, det er glædeligt, hvis mit indlæg kan glæde fru Lilli Gyldenkilde sådan en trist fredag eftermiddag.

Jeg sagde ikke, at det var svært at se begrundelsen for at tage problemet op. Selvfølgelig er det logisk, at der er et problem, når vi nedsætter arbejdstiden, og det skal vi kigge på. Men dér er det jo, vi kan glæde os over, at ministeren nu har gjort det. Hvis fru Lilli Gyldenkilde har haft indflydelse på det, er det jo fint.

Det, jeg sagde var ulogisk og vi ikke kunne forstå, var, hvorfor den skulle nedsættes med 2 timer, når arbejdstiden i al almindelighed kun er nedsat med 1 time. Det har vi jo altså nu fået lidt af forklaringen på: det er, fordi man har nogle andre overvejelser. Det er da fint, men det har bare ikke umiddelbart noget med denne situation og den direkte parallel til den generelle arbejdstidsnedsættelse at gøre.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg skal blot anholde en enkelt bemærkning. Det var fru Lilli Gyldenkilde, der sagde, at vi alle sammen håber, at arbejdstiden bliver sat ned. Det turde været fremgået af debatten tidligere i dag, at det, regeringen går ind for, er, at vi får fleksible arbejdstider,

[Arbejdsministeren]

der passer til den enkelte families arbejdspladssituation. Så jeg kan ikke tages til indtægt for det udtryk.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Hr. Kaj Poulsen for en kort bemærkning – til denne sag!

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Det handler præcis om arbejdsløshedsloven og arbejdstidsnedsættelsen.

Jeg vil gerne spørge ministeren: når statsministeren i går kunne refereres i pressen for at sige, at arbejdstiden skal ned, er det så statsministeren, man skal regne med, eller det, arbejdsministeren siger her i dag?

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Statsministeren blev kun refereret på den måde i ét blad, nemlig Aktuelt. Jeg vil anbefale hr. Kaj Poulsen også at læse nogle andre aviser.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg forslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 38:

Forslag til folketingsbeslutning om generel adgang til betalt frihed til uddannelse.

Af Elisabeth Bruun Olsen (VS) og Albrechtsen (VS).

(Fremsat 6/11 86).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Vi har i de seneste år set forskellige forslag om betalt frihed til uddannelse. Vi er i regeringen ikke modstandere af uddannelsesorlov. Ingen kan være uenig med forslagsstillerne i, at der må sættes på uddannelse og videreuddannelse.

Det er også grunden til, at regeringspartierne stemte for Det Radikale Venstres 10-punkts program om voksenundervisning og folkeoplysning. Som min forgænger sagde ved førstebehandlingen den 1. februar 1985 af de to lovforslag, der dengang var til behandling, lovforslag nr. L 123 og L 124 om betalt frihed til uddannelse, som var fremsat af Socialdemokratiet, er opfølgningen af det program, Det Radikale Venstre havde lagt frem, langt fremme.

Med hensyn til det gamle radikale forslag, punkt 6-7, om uddannelsesorlov og forbedring af de økonomiske betingelser for at deltage i uddannelse, kan jeg henvise til uddannelsesudvalgets betænkning af 28. maj 1984 om forslag til folketingsbeslutning om et 10-punkts program for voksenundervisning og folkeoplysning, hvori det bl.a. forudsættes, at arbejdsmarkedets parter inddrages i det videre arbejde vedrørende voksenuddannelsesstøtte og uddannelsesorlov.

Det er fortsat regeringens opfattelse, at arbejdsmarkedets parter selv må tage spørgsmålet om uddannelsesorlov og finansiering af orloven op til drøftelse, f.eks. ved overenskomstforhandlingerne. Arbejdsmarkedets parter er nu engang bedst til at fastlægge rammerne for sådanne ordninger, som skal tilpasses virksomhedernes og medarbejdernes ønsker og behov.

Regeringen vil godt pege på, at vi netop har fået vedtaget en lov om uddannelsesopsparing, som træder i kraft 1. januar 1987, og i denne lov er der skabt mulighed for at spare op til egen uddannelse. Denne lov kunne tænkes anvendt ved de kollektive eller individuelle aftaler, således at arbejdsgivere og lønmodtagere selv fastlægger retningslinjer for retten til frihed og for, hvem der skal betale til uddannelsesopsparing.

Vi mener stort set, at vi med det radikale forslag og regeringens forskellige initiativer har et godt og konstruktivt grundlag for at arbejde videre på dette område, og vi ser